

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 275/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M., zastúpeného obchodnou spoločnosťou A., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ JUDr. J. L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Svzn 1/2010 z 24. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. **o d m i e t a** ako podanú neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2011 doručená sťažnosť M. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý

proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Svzn 1/2010 z 24. novembra 2010 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

V napadnutom konaní rozhodoval najvyšší súd o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej len „okresný prokurátor“) proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 S 55/2009-57 z 5. marca 2010, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na vyslovenie nesúladu Všeobecne záväzného nariadenia M. č. 1/2009 z 27. januára 2009, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN CMZ B., Zmeny a doplnky (ďalej len „všeobecné záväzné nariadenie“) so zákonom. Najvyšší súd uvedený rozsudok krajského súdu zmenil tak, že vyslovil nesúlad všeobecne záväzného nariadenia s § 22 ods. 7, § 25 ods. 6 a § 27 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) a § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že *„porušovanie vyššie uvedených práv nastalo tým, že závery ktorými sa všeobecný súd pri svojom rozhodnutí riadil, boli zjavne neodôvodnené a arbitrárne, v dôsledku čoho je Rozsudok nepreskúmateľný.“* Najvyšší súd sa mal podľa sťažovateľa odchýliť od znenia stavebného zákona tým, že *„svojvoľne zákonom požadovanú povinnosť rozšíril“*. V dôvodoch sťažnosti ďalej sťažovateľ uviedol, že *„vidí porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, vrátane práva na spravodlivý proces v tom, že napádaným rozhodnutím došlo k porušeniu subjektívneho práva Sťažovateľa na riadne a náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Vo všeobecnosti totižto uvedenému základnému právu fyzickej alebo právnickej osoby zodpovedá verejnoprávna povinnosť štátu ako jej adresáta zabezpečiť, aby sa súd, ako kompetentný štátny orgán súdnej moci v odôvodnení vydaného rozhodnutia vždy jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné...“*

Máme za to, že v danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky nedostatočne aplikoval ustanovenia ust. § 22 ods. 7, § 25 ods. 6 a § 27 ods. 4 písm. a) zákona č. 50/1976

Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)... a ust. § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. ... Rovnako namietame nedostatok napádaného rozhodnutia z dôvodu nedostatočného výkladu vyššie uvedených jednotlivých ustanovení zákonov ako aj nedostatočnú a tendenčnú aplikovanú zásadu verejnosti v procese obstarávania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie...“.

Podľa názoru sťažovateľa skutkové okolnosti v danej veci „nenapĺňajú zákonné podmienky pre povinnosť orgánu územného plánovania na opätovné prerokovanie vznesených pripomienok“ a vzhľadom na to bol proces schvaľovania návrhu územného plánu zóny súladný so stavebným zákonom. „V odôvodnení napádaného rozhodnutia absentuje právne posúdenie podaní, a to či sa jedná o pripomienku alebo stanovisko...“

Argumentácia napádaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky kde pod pojmom zohľadniť chápe v súvislosti so znením ustanovenia § 22 ods. 7 Stavebného zákona pojem akceptovať je podľa nášho názoru reštriktívnym výkladom tohto ustanovenia. Pojem zohľadniť je totižto nutné chápať širšie. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa totižto nezaoberal záväzným metodickým usmernením Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR vo veci vyhodnocovania pripomienok k návrhu územnoplánovacej dokumentácie podľa ust. § 22 Stavebného zákona, ktoré je v zmysle ust. § 17 ods. 3 Stavebného zákona záväzné pre všetky orgány územného plánovania, tzn. aj pre M. a je právnou praxou v procese schvaľovanej územnoplánovacej dokumentácie zaužívané.“

Sťažovateľ napáda aj výklad a podmienky aplikovateľnosti § 27 ods. 4 stavebného zákona najvyšším súdom, ktorý považoval za lex specialis k ustanoveniu § 6 ods. 8 zákona o obecnom zriadení.

Sťažovateľ navrhuje, aby po prijatí sťažnosti ústavný súd vydal vo veci takéto rozhodnutie:

„I. Základné právo sťažovateľa - M... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 47

Charty základných práv Európskej únie Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Svzn 1/2010 zo dňa 24. 11. 2010 porušené boli.

II. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Svzn 1/2010 zo dňa 24. 11. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi, M., zastúpenej advokátskou kanceláriou A. s. r. o... trovy konania vo výške 306,34 Eur... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia ...“.

Sťažovateľ súčasne navrhol rozhodnúť o dočasnom opatrení, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť právoplatného rozsudku najvyššieho súdu z dôvodu, že „v súčasnosti naďalej plynie Sťažovateľovi v zmysle ust. § 250zfa ods. 5 OSP šesťmesačná lehota v ktorej je Sťažovateľ povinný uviesť predmetné všeobecne záväzné nariadenie do súladu so zákonom“.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Keďže sťažovateľ sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy namieta, že najvyšší súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru a právo na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty rozsudkom, ústavný súd sa zaoberal otázkou jeho procesnej legitímácie v tomto type konania.

Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je individuálnym právnym prostriedkom na ochranu ústavne zaručených základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb. Definičným znakom pojmu sťažnosť je zásah orgánu verejnej moci do týchto základných práv alebo slobôd. Zmyslom a účelom sťažnosti je ochraňovať fyzické osoby a právnické osoby pred zásahmi do základných práv alebo slobôd predovšetkým zo strany orgánov štátu [rozhodnutiami, opatreniami alebo iným zásahom (II. ÚS 187/03 v spojení s I. ÚS 29/97 a IV. ÚS 197/03)]. V sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ide predovšetkým o ochranu súkromnej sféry fyzických a právnických osôb pred verejnou mocou, a s tým previazané presadzovanie ochrany a rešpektu k ľudským slobodám u všetkých orgánov verejnej moci. Verejná moc je teda povinná rešpektovať a chrániť ľudské práva, pričom obsah tejto povinnosti je podmienený charakterom jednotlivých základných práv. Nositeľ základného práva je takto determinovaný oblasťou ochrany, ktorú má dané základné právo zaručovať. Existujú základné práva, ktoré prislúchajú každej ľudskej bytosti, práva, ktoré prislúchajú len štátnym občanom, alebo práva, ktorých nositeľom môže byť len cudzinec. Právnickým osobám prislúchajú len také práva, ktoré sú zlučiteľné s povahou právnickej osoby (II. ÚS 80/09).

Predpokladom procesnej legitímácie na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že fyzická osoba alebo právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak však urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (I. ÚS 19/04, III. ÚS 115/06).

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že by bolo nelogické a v zrejmom rozpore s prirodzenou koncepciou ľudských práv a základných slobôd, z ktorej vychádza aj ústavná úprava základných práv a slobôd (pozri napr. PL. ÚS 18/95, PL. ÚS 4/97, PL. ÚS 6/01), ak by ich nositeľom mohli byť aj orgán verejnej moci alebo právnická osoba verejného práva s tým istým oprávnením na ich ústavnú ochranu, ktorú im proti zásahom týchto subjektov poskytuje ústavný súd podľa čl. 127 ústavy (m. m. I. ÚS 69/04).

V tejto spojitosti ústavný súd pripomína, že podľa čl. 34 dohovoru súd môže prijímať sťažnosti od ktoréhokoľvek jednotlivca, mimovládnej organizácie alebo od skupiny osôb, ktoré sa považujú za poškodené v dôsledku porušenia práv priznaných dohovorom alebo jeho protokolmi. V tomto článku dohovoru je definované postavenie sťažovateľa spôsobom, ktorý v celom rozsahu vylučuje ako sťažovateľa orgán verejnej moci konajúci v mene štátu a rozhodujúci o právach a povinnostiach osôb, ktoré sú účastníkmi v konaní pred ním (obdobne I. ÚS 239/07).

Z okolností veci vyplýva, že sťažovateľ má v zmysle § 16 ods. 2 stavebného zákona postavenie orgánu územného plánovania, a teda v konkrétnom prípade vystupuje ako „nositeľ verejných úloh“ pri výkone samosprávy [§ 4 ods. 3 písm. j) zákona Slovenskej

národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov]. Sťažovateľa je nutné považovať za orgán verejnej moci, a nie za právnickú osobu, ktorá môže byť nositeľom ústavou (resp. dohovorom a chartou) zaručených základných práv a slobôd. S prihliadnutím na uvedené preto nemožno považovať sťažovateľa za osobu, ktorá je oprávnená namietat' podľa čl. 127 ústavy porušenie svojich základných práv, ku ktorému malo dôjsť v konaní vedenom všeobecnými súdmi o návrhu na vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia so zákonom podľa § 250zfa Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol jeho sťažnosť ako podanú neoprávnenou osobou už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011